

פברואר 2024

עקרונות הדישון במטעי נשירים מקדימים

במהלך מיליוני שנות אבולוציה, פיתחו העצים המוגדרים כ"נשירים" מנגנונים שיאפשרו את שרידותם בתנאי חורף קשים – כמו הנשרת העלים אשר אינם שורדים בטמפרטורות נמוכות וכניסה לתרדמה שבה פעילות העץ יורדת לקצב מאד נמוך. כמו כן התפתחו מנגנונים שאיפשרו לעץ להשלים מחזור ליבלוב-פריחה-פרי-זרעים במשך מספר חודשים בלבד עד החורף הבא. באזורים הקרים הנ"ל, באביב, הקרקע (ופעילות השורשים בעיקבותיה) מאחרת להתחמם לעומת חלקי העץ שמעל הקרקע. העץ מתעורר, מלבלב ופורח בעוד מערכת השורשים עדיין לא מספיק פעילה בקליטת מים וחומרי הזנה הנדרשים לצורך השלמת מחזור החיים לעונה. התפתחו מנגנונים אשר מכינים "בנק" של חומרי הזנה בחלקים המעוצים (בדים, גזע, מערכת השורשים) לקראת הרדמות העץ בסתו הקודם. כך העץ מספק לעצמו באביב חומרי הזנה מתוך הבנק הנ"ל ובהמשך העונה, כאשר מערכת השורשים מתחממת ונכנסת לפעילות נקלטים חומרי הזנה מהקרקע להמשך עונת הגידול וליצירת ה"בנק" לעונה שלאחריה.

לכן, במטעי הנשירים נוהגים לבצע דישון סתוי לפני נשירת העלים לצורך הטענת העץ בחומרי הזנה. הדישון הסתוי מתבצע לפי הפרטוקולים המקובלים במינים והזנים השונים ותוך התיחסות לבדיקות עלים שנעשות במהלך הקיץ.

מומלץ להתחיל בתוספת חנקן של 2 ק"ג/דונם, מאחר שרוב החנקן נשטף מבית השורשים במהלך גשמי החורף. מומלץ לדשן **בדשן ניר 21 בלו המכיל חנקן ומעכב ניטריפיקציה וכלאט ברזל "פרוגת" המסייע למניעת כלורוזות**, אשר מופיעות בעלים הצעירים בד"כ לאחר חורף עתיר גשמים. לאחר מכן יש לעבור לתמיסות "**דשן טוב בלו**" מורכבות N-P-K בכמויות המותאמות לגידול במטע לפי תוצאות בדיקות העלים שנלקחו בעונה הקודמת, איכות המים, שלבי התפתחות הפרי ומועד הקטיף.

השימוש בדישני **בלו** (מעכב ניטריפיקציה) משמר את החנקן מהדחה לעומק. במטעים נשירים רבים משקים כמויות גדולות של מים לקבלת פרי גדול וללא שימוש במעכב ניטריפיקציה חלק משמעותי מהחנקן נשטף לעומק שאינו זמין לשורשי העץ.

במטעים נשירים בכירים, המניבים מוקדם בעונה (חודש מרץ - אפריל), מומלץ אפילו לדשן בעונת הגשמים ובאביב המוקדם למרות שפעילות מערכת השורשים מוגבלת. נוצרת צריכת יסודות הזנה גבוהה לליבלוב המוקדם וליצירת הפירות עד לקטיף בתנאי אקלים חורפיים, מאגרי יסודות ההזנה בעץ גבוליים ויש צורך בתוספת חומרי הזנה בתנאים שאינם המיטביים ליישום דשן. האפשרויות הם בדישון עלוותי או בדישון לקרקע.

בתנאים אלה הדישון היעיל ביותר בהדשיה **בהשקיה טכנית** לצורך הספקת חנקן וזרחן למרכז אזור בית השורשים הפעיל ביותר מהעונה הקודמת. למרות שהקרקע רוויה מהגשמים מתבצעת השקיה קצרה להחדרת הדשן לשכבת הקרקע העליונה 10-15 ס"מ. מנת ההשקיה לא גדולה כ-3 מ"ק/דונם, לקראת סיום ההשקיה מפסיקים את הדישון לשטיפת הדשן ממערכת ההשקיה.

בדישון טכני הנ"ל מומלץ לשלב נוסחאות N-P, חנקן וזרחן במשולב. תוספת זרחן מעודדת צימוח שורשונים פעילים, עשויה לתרום להגדלת נפח השורשים אשר יגדילו את יכולת קליטת השורשים בתנאי הטמפרטורה הנמוכה. לאשלגן אין השפעה מיידית בתנאים אלה ולכן ניתן לוותר עליו בשלב זה.

פברואר 2024

עקרונות הדישון במטעי נשירים מקדימים

אנו ערוכים לספק נוסחאות N-P מגוונות למטע בהתאם למצב העצים והתנאים בחלקה בגלל כמות המים הקטנה בהשקיה הטכנית, מבצעים הדשייה במינון גבוה יחסית, **בדשני טוב בלו** ניתן לתת מינון גבוה עד 4-5 ליטר למ"ק מים ללא חשש להמלחה. לביצוע יעיל של ההשקיה הטכנית יש לבדוק את תקינות מערכת ההשקיה והדישון במהלך חודש ינואר.

כיוון שעונת הדישון קצרה יחסית, ניתן לסייע למטע ע"י מתן **ביוסטימיוולנט ביו הומיגת** (תוסף המכיל חומצות הומיות ופולביות), ותרכובות מיקרואלמנטים – **"מיקרוגת מטעים"**, **"אבץ גת ומנגן גת"**. מומלץ במיוחד בחלקות עם תכולת גיר גבוה, ועם קשיים מובנים בקרקע להתפתחות מערכת שורשים.

צוות האגרונומים של דשן גת ערוך למתן מענה וליווי מקצועי.

שחר תבור, אגרונום

054-4361149

shachar@deshengat.co.il

